

Overførings- billeder

Fototransfer

“Ved denne Sejr”

Detalje:

50 x 40 cm

Akrylmaling

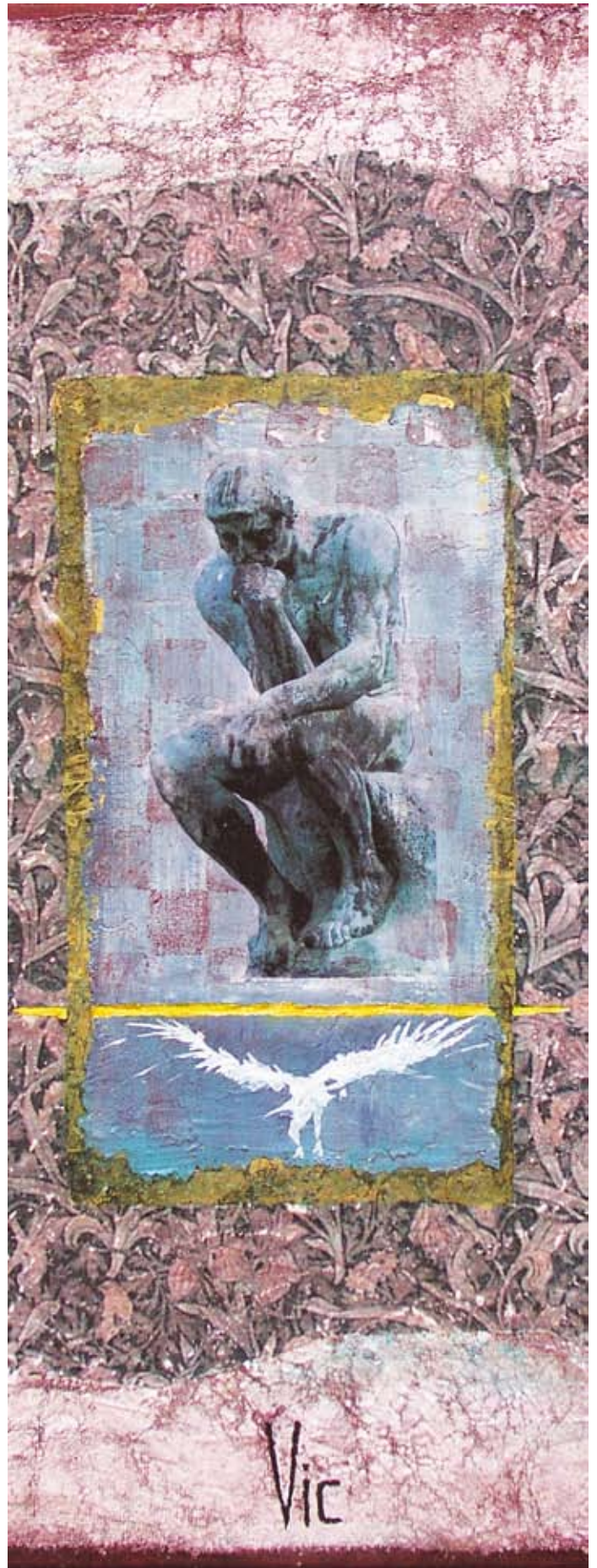
Gipsgrund

Fototransfer

Tryk,

Skrift

Slagmetal

Overføringsbilleder/fototransfer

Ved overføringsbilleder handler det om at få et trykt motiv fra enten et print eller andet trykt materiale ind i maleriet. Det er tryksværten fra det trykte billede, der overføres til lærredet ved at lime motivet ind i maleriet og derefter fjerne papiret.

Forskellen fra at arbejde med collage er, at overføringsbilledet er transparent. Det smelter helt ind i maleriet, og baggrunden forbliver synlig gennem tryksværten.

Oftest vil overføringsbillederne lægges ind i maleriet i de sidste lag, hvor maleriet næsten er færdigt, til forskel fra collagen, som ofte indgår helt fra begyndelsen i billedet.

Overføringsteknikken er en proces, der løber over 24 timer.

Printet skal limes på lærredet, og det er afgørende for resultatet, at det får lov til at tørre godt op, inden papiret fjernes.

På fotoet til højre ses en detalje, hvor et tekststykke kan ses gennem overføringsbilledet, som forestiller en Davidskulptur af Gianlorenzo Bernini.

Baggrund og overføringsbillede smelter helt ind i hinanden.

Materialer

Til at lime motiverne ned i maleriet bruges Akryl Gloss Medium eller Soft Gel.

Vælg matte eller blanke medier efter den flade, som motivet skal overføres til.

Hvis de underliggende farver er holdt i mat, skal medierne til limningen også være matte. Limen bliver da helt usynlig i billedet.

Decoupagelim kan også bruges. Den opløses lettere i vand, når papiret skal fjernes, så den kræver lidt mere forsigtighed.

Når overføringsbilledet er færdigt, dækkes det med Gel Topcoat med UV-filter for at bevare farvernes lysægted.

Motiver

Ugeblade og magasiner

Motiver fra ugeblade og magasiner er rigtig gode at bruge.

Farvetrykket skal være af god kvalitet, men samtidig skal papiret, det er trykt på, være let at opløse i vand, dvs. ikke alt for tykt.

Alt for glittet papir er heller ikke særlig velegnet, da det er svært at opløse i vand.

Motiver fra aviser er ikke særlig gode, fordi farverne i trykket er for dårlige i kvaliteten.

Men tag det som retningslinjer.

Hvis man er meget inspireret af et motiv, skal man selvfølgelig bare kaste sig ud i det. Det kan jo gå godt på trods af alle gode råd.

Fotos og prints

Hvis du selv arbejder med digitale fotos, er det oplagt at bruge dette materiale.

Det åbner op for at kombinere fotografi og maleri på din egen personlige måde - og kan du bruge et billedbehandlingssprogram til at manipulere dine fotos, bliver mulighederne helt fantastiske.

Prints fra computeren er meget velegnede til overføring, og her har du selv stor kontrol over trykkvaliteten.

Når det drejer sig om motiver i farve, skal de printes ud på et papir, der er coatet til prints med høj opløsning, fx et papir på ca. 100 g/m² i fotokvalitet.

Farvefotokopier er også velegnede.

Sort/hvid overføring kræver ikke så meget af papiret, og her kan den almindeligt 80 g papir bruges.

Jeg har brugt prints fra både InkJet-printere og lazer-printere, og begge dele fungerer fint. Prints fra InkJet har en tendens til at tvære lidt ud, men hvis limen er Akryl Medium, går det fint.

Vær opmærksom på, at trykket bliver spejlvendt, når det limes på lærredet.

Det kan have stor betydning for kompositionen, hvor-dan et motiv vender, og hvis der er tekst på trykket, er det vigtigt at tage stilling til, om det er en tekst, der skal kunne læses.

Det er muligt at spejlvende et motiv ved hjælp af computeren, og det er også muligt at spejlvende et motiv ved at lave en laminering af det. Se teknikken senere i dette kapitel.

Processen kan volde lidt vanskeligheder i begyndelsen, så giv ikke op, hvis det ikke lykkes første gang.

Det er bare om at prøve igen, indtil du har fået fornemmelsen for teknikken.

Fremgangsmåde

Til højre ses det motiv, der skal overføres.

Det er et InkJet print, som skal føres over på henholdsvis en lys og en mørk baggrund.

Overføring på den lyse baggrund.

Begynd med at lægge Gloss Medium eller decoupagelim på lærredet på det område, hvor motivet skal være. Limen skal stryges på i et tyndt, jævnt lag. Hvis der er for meget lim, hindrer det motivet i at få forbindelse med lærredet.

Det samme gøres på selve det motiv, der skal overføres til lærredet. Også her stryges et tyndt, jævnt lag lim.

Husk: Det er på selve billedsiden, at limen skal stryges på.

Derefter lægges motivet på lærredet, så de to limflader mødes. Det er motivfladen, der skal vende ned mod lærredet.

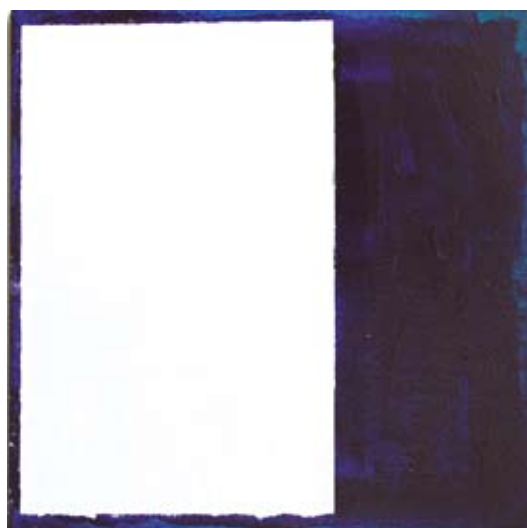
Det er afgørende for et godt resultat, at overføringsbilledet bliver godt fæstnet ned i lærredet. Alle luftbobler skal fjernes.

Hvis du arbejder på et lærred, der er spændt op på blindramme, lægges noget hårdt - fx en bog - under den bløde del af lærredet, så motivet og lærredet kan trykkes godt ind i hinanden. Ved større flader kan en grafikrulle rulles hårdt hen over papiret for at presse det godt sammen med lærredet.

Når du er færdig, skal det hele have lov til at tørre i 24 timer.

Motivet, der bruges i dette eksempel

Motiv limet på lærredet med bagside opad.

Til venstre på lys baggrund.

Til højre på mørk baggrund.

På en mørk baggrund.

Proceduren er lidt anderledes her, men giver til gengæld mulighed for også at overføre billeder til mørke baggrunde.

Også her lægges et tyndt lag Gloss Medium på lærredet. Men på selve motivet stryges et tyndt lag titanhvidt akrylmaling. Derefter limes det på lærredet med den hvide flade mod limfladen.

I dette tilfælde virker akrylmalingen som lim, og når papiret efterfølgende fjernes, sidder tryksværten tilbage i den hvide maling.

Det færdige motiv på lys og mørk baggrund.

Enkelte steder ses huller i motiverne.

Det er tegn på lufthuller i limeprocessen, hvor printet ikke var presset godt nok ned i lærredet.

Papiret fjernes.

Læg vand oven på papiret.

Lad papiret få lidt tid til at suge og blive rigtig fugtigt, inden du forsigtigt begynder at gnide og gnubbe papiret af med fingrene.

Man kan evt. bruge den fine side af en skuresvamp, men det er hårdere ved billedet.

Her drejer det sig om at arbejde så kraftigt, at al papir fjernes, samtidig med at tryksværten ikke tager skade. Efterhånden kommer motivet til syne. Jo mere papir, der fjernes, jo tydeligere bliver motivet.

Hvis du er i tvivl, om al papiret er væk, er det en god ide at lade det hele tørre. Motivet tørrer hvidt op, hvis ikke alt papir er væk.

Så skal det gøres vådt igen, og processen fortsættes, indtil motivet står klart og tydeligt.

Når du har prøvet det nogle gange, kan du begynde at mærke, hvornår papiret er helt væk, og overfladen føles helt glat.

Afslutning.

Til slut skal motivet lakeres med Gel TopCoat med UV-filter, hvis du vil være sikker på, at farverne bevarer deres styrke.

På eksemplerne ovenfor ses motiverne, efter papiret er fjernet.

I det lyse billede ses, hvordan det hvide papir er gnubbet helt væk, og motivets blå tryksværte er smeltet sammen med den grønne malegrund.

Farvespillet i baggrunden vil påvirke motivets farve.

I det mørke billede ses den hvide maling, som gør motivet mere klart, men lukker for det farvespil, der kunne være i baggrunden.

Proces med overførbillede

1. Baggrunden var allerførst en flade i meget stærke farver, der næsten blev dækket af helt lyse toner.

2. Små kvadrater er trykt med et stempel skåret af et liggeunderlag. (Se afsnit om Tryk.)

3. Overførbilleder er limet på med Akryl Gloss Medium.

4. Papiret er fjernet fra printet. Baggrunden og de blå kvadrater ses gennem trykfarven.

"Luftens Ocean"

30 x 30 cm

Akrylmaling

Tryk

Overføring

Skrift

Overføringsbillede lavet som en laminering

Når Akryl Gel Medium smøres ud i et jævnt lag på 1-2 mm tykkelse, tørrer det op som et stykke plastfilm, der er gennemsigtigt og bøjeligt.

En laminering med et overføringsbillede vil sige, at vi overfører et print til Akryl Gel Medium, som derefter tørrer op som et selvstændigt plastark.

Dette ark kan limes ind i maleriet som en hel flade, eller det kan klippes op i flere dele.

På fotoet til venstre ses et af William Morris' blomster-motiver, der er printet ud på et 100 g printerpapir i foto-kvalitet.

Gel Medium er spartlet jævnt ud over hele motivet i ca. 1 mm tykkelse. Husk, det er motivsiden, der skal dækkes med gel.

Derefter ligger det og tørrer i mindst 24 timer.

Papiret fjernes på samme måde som ved et almindeligt overføringsbillede.

Det fugtes med vand og nulres af med fingrene eller med hjælp fra en køkken-svamp.

Når papiret er fjernet, er der en laminering - dvs. et plastark med motiv tilbage.

På fotoet til højre ses to lamineringer af det samme motiv. Det ene er lavet med mat gel. Det andet med blankt.

På fotoet til højre er lamineringen limet på et hvidt lærred.

Limen er Akryl Gloss Medium, der stryges i et tyndt lag på både lærred og motiv.

Motivarket presses godt ned i lærredet. Alle luftbobler skal fjernes, og kanterne skal gå fuldstændig i et med underlaget.

Husk, at lægge noget hårdt under den bløde del af lærredet, så du kan arbejde med et hårdt tryk.

Baggrundsfarven skal være lysere end motivet, fordi det vil drukne i mørkere farver.

Lamineringen kan laves både med den matte og den blanke gel.

Den blanke bliver en anelse klarere og mere transparent.

Kanterne vil altid blive lidt flossede, fordi gelen al-tid vil lægge sig lidt ujævn der.

Det er en fordel, når den skal limes, for når kanten ikke er helt skarp, går den lettere i forbindelse med det materiale, den skal limes ned på.

Når du arbejder med fototransfer, bliver motivet altid spejlvendt, når det limes på lærredet. Fx er du nødt til at spejlvende en tekst, før den limes op, hvis den skal være læsbar.

Hvis du ikke har mulighed for at vende dit motiv på anden måde, kan du bruge denne teknik.

Lamineringen kan limes på mange forskellige slags overflader, og teknikken får nogle ganske interessante muligheder, hvis billederne limes på glas eller plexiglas, hvor lyset kan skinne gennem materialet.

Overføringsbilleder i flere lag

Ved at overføre prints i flere lag oven på hinanden, vil de forskellige billeder smelte fuldstændig sammen og skabe nye historier.

Processen er langsommelig, fordi overføringsbilledet skal tørre i et døgn, før det næste lægges på. Til gengæld giver det helt unikke muligheder for at sammensætte sit fotomateriale og lade det indgå i nye konstellationer. Det kan give fantastiske virkninger i maleriet.

1 Første trin er at dække lærredet med maling, så overfladen bliver tæt og ikke suger den lim, der skal fæstne printet. Her er baggrunden malet i lyse, gyldne farver + hvid, som giver en varieret og levende baggrund til hele motivet. Det er vigtigt at holde baggrunden meget lys, så overføringen ikke drukner i mørke farver. Derefter er det første print (et foto af højhuse) overført til lærredet. Efter papiret er fjernet, skal det have et lag Gel Topcoat.

2 Det næste print, som er et foto af berømte skyskrabere, overføres oven på det første lag.

Fremgangsmåden er den samme, og igen er laget afsluttet med Gel Topcoat.

3 Det tredje print viser en skulptur af den græske gudinde Nike, som overføres oven på det andet lag.

Alle de prints, jeg har brugt, er bearbejdet i computeren, så jeg har planlagt størrelses- og kontrastforhold i motiverne.

Har du mulighed for at bruge et digitalt billedbehandlingsprogram, kan du sætte dit helt eget præg på dine motiver.

“En Engel gennem Byen”
40 x 30 cm

Akrylmaling
Modelleringspasta
5 lag fototransfer

4 Kanten til højre og forneden i billedet er endnu ikke blevet inddraget i motivet.

I tredje og fjerde lag bliver denne bearbejdet med flere lag transparente maling i gyldne og orange farver. Lidt maling trækkes også ind over overføringsbillederne for at samle billedet til en helhed.

To nye overføringer er derefter lagt ovenpå. I billedets øverste højre halvdel er det en tekst - skrevet og spejlvendt på computeren, så den vender rigtigt og er læsbar. Nederst er det et foto af løbende mennesker.

Begge disse overføringsbilleder er sorte prints, der skal kunne ses på en ret mørk baggrund. Lysere farver ville drukne i de stærke rødlige farver, men den sorte har kontrast nok til at kunne ses.

“Venus II”

50 x 55 cm

Akrylmaling

Tre lag fototrans-
fer

“Er alt relativt?”

37 x 40 cm

Akrylmaling

Fin og grov sandplast

Skrift

Fototransfer

Billedrum/dybdevirkning.

Når vi maler på lærred, arbejder vi på en flade,
og alligevel taler vi om billedrum.

Så snart vi placerer et element på fladen,
træder fladens rumlige kræfter i aktion,
og betragterens hjerne vil opfatte en tredimensionel virkelighed.

Billedets elementer påvirker hinanden, og der opstår dybdevirkninger.

Hvis en figur er placeret på en baggrund,
vil figuren træde frem og baggrunden tilbage.

De varme farver bevæger sig ud mod betragteren
– de kolde farver fjerner sig.

Hvis farvens valør eller tone er atmosfærisk,
trækker den sig tilbage.
En tæt farve vil træde frem i billedet.

Hvis en genstand overlapper en anden,
opfatter betragteren den, som var den tættere på.

Hvis en genstands størrelse gradueres, så den bliver mindre og mindre,
opfattes den, som om den bevæger sig længere og længere væk.

Hvis afstanden mellem parallelle linjers forløb mindskes,
opfatter betragteren, at de fjerner sig.

Men lærredet vedbliver med at være fladt,
og fornemmelsen af dybde opstår i betragterens hjerne.

Tænk dig,
hvis du har lyst til at lave et billede,
som skal opfattes som værende fladt,
er det ikke muligt, selvom det er fremstillet på en todimensionel flade.

